

landbouw en natuurlijke omgeving
agrarische bedrijfseconomie CSPE KB

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
 - 4.1 Beoordelingsschema
 - 4.2 Toelichting bij het beoordelingsschema
- 5 Berekening cijfer
- 6 Inzenden scores

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet een exemplaar van de opdrachten en de beoordelingsnormen van het examen toekomen aan de examinerator.
- 2 Deze beoordeelt de prestaties, voor zover van toepassing tijdens het maken van de praktijkopdrachten, volgens de door het College voor Toetsen en Examens gegeven richtlijn en legt zijn bevindingen schriftelijk vast in het beoordelingsschema (4.1).
- 3 De door de directeur aangewezen tweede examinerator beoordeelt het resultaat van de praktijkopdrachten, alsmede de verrichtingen van de kandidaat zoals blijkend uit de in het vorige lid bedoelde schriftelijke vastlegging daarvan. De directeur overhandigt de tweede examinerator daartoe een exemplaar van de opdrachten en de beoordelingsnormen.

- 4 De examinerator en de tweede examinerator stellen in onderling overleg de score vast.
- 5 De examinerator zendt de score en voor zover mogelijk het beoordeelde werk aan de directeur.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op het beoordelingschema de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere opdracht toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 De examinerator kent voor een prestatie scorepunten toe in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Wijzigen, weglaten of toevoegen van onderdelen van het beoordelingsmodel is niet toegestaan. Scorepunten zijn alleen de gehele getallen 0, 1, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een opdracht is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 voor een volledig juiste prestatie wordt bij de desbetreffende opdracht het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een prestatie gedeeltelijk juist is, wordt indien het beoordelingsmodel dit toelaat, een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een andere prestatie is geleverd dan aangegeven in het beoordelingsmodel en deze is aantoonbaar vakinhoudelijk juist of gedeeltelijk juist worden scorepunten toegekend naar analogie van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van eenzelfde prestatie.
- 4 Mocht tijdens het examen een hulpmiddel niet werken en dit is niet te wijten aan het verkeerd gebruik door de kandidaat dan mag dat geen invloed hebben op de beoordeling van de kandidaat. De kandidaat mag daar in tijd en scorepunten niet door benadeeld worden.
- 5 Indien de examinerator voor het begin van het examen meent dat in het examen of in het beoordelingsmodel een fout of onvolkomenheid zit, deelt hij dit onverwijld mee aan het College voor Toetsen en Examens.
Indien een vermeende fout of onvolkomenheid pas tijdens de afname blijkt, beoordeelt de examinerator het werk van de kandidaten alsof het examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid dan alsnog mededelen aan het College voor Toetsen en Examens.
Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve vaststelling van de normering van het examen rekening gehouden (zie ook 5 Berekening cijfer).

- 6 Als een onvolkomen prestatie in een onderdeel van het examen doorwerkt in een daaropvolgend gedeelte, mag alleen die onvolkomen prestatie en niet de verdere uitwerking daarvan worden aangerekend, tenzij daardoor het volgende gedeelte aanzienlijk wordt vereenvoudigd of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Scorepunten worden toegekend op grond van de door de kandidaat geleverde prestaties voor iedere opdracht. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.

NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de opdracht is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Het beoordelingsmodel bestaat uit twee delen: het beoordelingsschema (paragraaf 4.1) en de toelichting bij het beoordelingsschema (paragraaf 4.2).

- In de toelichting bij het beoordelingsschema staan de uitwerkingen van schriftelijke en ICT-opdrachten.
- De nummers van de opdrachten die direct tijdens de afname van het examen beoordeeld worden, zijn onderstreept. De overige opdrachten kunnen na de afname beoordeeld worden.
- Als in het beoordelingsschema bij een opdracht klokjes (⊕ of ⊖) zijn weergegeven, wordt bij die opdracht het werktempo beoordeeld. Achter de klokjes noteert u de begin- en eindtijd van iedere kandidaat.
- U vermeldt de score van de kandidaat bij een minitoets achter het bijbehorende opdrachtnummer in het beoordelingsschema samen met de letter van de variant. Hieronder is een voorbeeld opgenomen van een ingevuld beoordelingsschema voor een minitoets.

opdrachtnr.	omschrijving beoordelingsaspect	max. score	kandidaatnummer				
			018	045	022	034	017
			naam van de kandidaat				
			Evert	José	Havah	Reinier	Hiske
ONDERDEEL A							
x	minitoets	10	8 ^a	6 ^b	7 ^c	5 ^a	7 ^b

Toelichting: kandidaat nr. 017 (Hiske) heeft variant b gemaakt en daarvoor 7 scorepunten behaald.

4.1 Beoordelingsschema

opdrachtnr.	omschrijving beoordelingsaspect	max. score	kandidaatnummer			
			naam van de kandidaat			
ONDERDEEL A						
1a	(zie 4.2) boekingsstuk 1 is juist gecodeerd <i>per fout</i>	2				
1b	(zie 4.2) boekingsstuk 2 is juist gecodeerd <i>per fout</i>	2				
1c	(zie 4.2) boekingsstuk 3 is juist gecodeerd <i>per fout</i>	2				
2a	(zie 4.2) boekingsstuk 1 is volledig (datum, omschrijving, bedrag) en juist overgenomen in het grootboek	1				
2b	(zie 4.2) boekingsstuk 2 is volledig (datum, omschrijving, bedrag) en juist overgenomen in het grootboek	1				
2c	(zie 4.2) boekingsstuk 3 is volledig (datum, omschrijving, bedrag) en juist overgenomen in het grootboek	1				
	transport					

opd.	omschrijving beoordelingsaspect	max.	kandidaatnummer				
	transport						
3a	(zie 4.2) grootboekrekening bank is juist afgesloten en heropend <i>per fout</i>	2					
3b	(zie 4.2) grootboekrekening debiteuren is juist afgesloten en heropend <i>per fout</i>	2					
3c	(zie 4.2) grootboekrekening crediteuren is juist afgesloten en heropend <i>per fout</i>	2					
4	(zie 4.2) resultatenrekening is juist <i>per fout</i>	4					
5a	(zie 4.2) berekening brutowinst en bedrag brutowinst is juist	1					
5b	(zie 4.2) ontvangen leverancierskrediet is juist	1					
5c	(zie 4.2) lang vreemd vermogen is juist	1					
5d	(zie 4.2) controleberekening van het eigen vermogen is juist <i>per fout</i>	2					
6a	(zie 4.2) formulier boekingsfout is volledig en juist ingevuld <i>per fout</i>	3					
	transport						

opd.	omschrijving beoordelingsaspect	max.	kandidaatnummer			
	transport					
6b	uitvoering onderdeel A: – de kandidaat voert het onderdeel systematisch/in juiste volgorde uit – de kandidaat voert het onderdeel niet geheel systematisch/in juiste volgorde uit – de kandidaat voert het onderdeel niet of nauwelijks systematisch/in juiste volgorde uit	2 1 0				
7	minitoets	12				
	ONDERDEEL B					
8	(zie 4.2) aantal zonnepanelen/omvormers Qatar in lengte/breedte is juist <i>per fout</i>	3 -1				
9	(zie 4.2) aantal zonnepanelen/omvormers Solis in lengte/breedte in cellen E9:F10 juist overgenomen	1				
10a	(zie 4.2) uitgaven: bedragen/getallen in cellen D13:F19 zijn juist <i>per fout</i>	4 -1				
10b	uitgaven: kandidaat heeft in de cellen E13:F19 gebruik gemaakt van de juiste formules	1				
11a	(zie 4.2) kosten eerste jaar: bedragen/getallen in cellen D22:F25 zijn juist <i>per fout</i>	3 -1				
11b	kosten eerste jaar: kandidaat heeft in de cellen E22:F25 gebruik gemaakt van de juiste formules	1				
	transport					

opd.	omschrijving beoordelingsaspect	max.	kandidaatnummer			
	transport					
12a	(zie 4.2) opbrengsten eerste jaar: bedragen/getallen in cellen D28:F28 zijn juist <i>per fout</i> -1	2				
12b	(zie 4.2) rendement eerste jaar: getallen in cellen E30 en F30 zijn juist	1				
12c	(zie 4.2) opbrengsten en rendement eerste jaar: kandidaat heeft in de cellen E28:F30 gebruik gemaakt van de juiste formules	1				
12d	uitvoering onderdeel B: – de kandidaat voert het onderdeel systematisch/in juiste volgorde uit 2 – de kandidaat voert het onderdeel niet geheel systematisch/in juiste volgorde uit 1 – de kandidaat voert het onderdeel niet of nauwelijks systematisch/in juiste volgorde uit 0	2				
13	miniftoets	12				
	ONDERDEEL C					
🕒	noteer hier de begintijd van opdracht 14 van iedere kandidaat	begintijd:				
🕒	noteer hier de eindtijd van opdracht 14 van iedere kandidaat	eindtijd:				
14a	uitvoering opdracht 14: – de kandidaat heeft de opdracht binnen 30 minuten afgerond 2 – de kandidaat heeft de opdracht niet binnen 30 minuten afgerond 0	2				
14b	(zie 4.2) planning is volledig (verwachte tijd vertrek, verwachte tijd terug, nummer leveringsbon en aantal pallets) en juist aangepast <i>per fout</i> -1	6				
	transport					

opd.	omschrijving beoordelingsaspect	max.	kandidaatnummer				
	transport						
15	de e-mail: <ul style="list-style-type: none"> • bevat juiste aanbiedingsprijs inclusief btw (€ 9,54) • bevat juiste informatie over kortingsbedrag of van/voor prijs • bevat een passend onderwerp en vermeldt dat de aanbieding geldt zolang de voorraad strekt • vermeldt naam aanbiedingsartikel en informatie over de fouragehandel • bevat geen taal- of spelfouten 	5					
16a	het gekozen onderdeel is, kijkend naar in het correctievoorschrift behaalde punten, in verhouding het minst goed uitgevoerde onderdeel van de kandidaat	1					
16b	<ul style="list-style-type: none"> – de uitleg/het verbetervoorstel sluit geheel aan bij eisen die aan de uitvoering van het onderdeel gesteld worden – de uitleg/het verbetervoorstel sluit matig aan bij eisen die aan de uitvoering van het onderdeel gesteld worden – de uitleg/het verbetervoorstel sluit onvoldoende/niet aan bij eisen die aan de uitvoering van het onderdeel gesteld worden 	2					
	totaal	88					

4.2 Toelichting bij het beoordelingsschema

opdracht 1

een voorbeeld van juiste een uitwerking:

codering van boekingsstuk 1: bankafschrift

rekeningnr.	debet	credit
1100	5.534,80	
1300		5.534,80

codering van boekingsstuk 2: inkoopcreditfactuur

rekeningnr.	debet	credit
1400	847,00	
1700		147,00
7000		700,00

codering van boekingsstuk 3: kasstuk

rekeningnr.	debet	credit
0200	495,04	
1700	103,96	
1000		599,00

opdracht 2 en 3

een voorbeeld van een juiste uitwerking:

EBBERS fouragehandel

0200 Inventaris

datum	omschrijving	debet	datum	omschrijving	credit
30-12-2014	telling	325.000,00	30-12-2014	telling	12.500,00
31-12-2014	K302	495,04			

EBBERS fouragehandel

1000 Kas

datum	omschrijving	debet	datum	omschrijving	credit
30-12-2014	telling	18.685,40	30-12-2014	telling	1.235,40
			31-12-2014	K302	599,00

EBBERS fouragehandel

1100 Bank

datum	omschrijving	debet	datum	omschrijving	credit
30-12-2014	telling	465.350,00	30-12-2014	telling	324.500,00
31-12-2014	B125	5.534,80	31-12-2014	balans	146.384,80
		470.884,80			470.884,80
01-01-2015	balans	146.384,80			

EBBERS fouragehandel

1300 Debiteuren

datum	omschrijving	debet	datum	omschrijving	credit
30-12-2014	telling	50.865,00	30-12-2014	telling	26.675,00
			31-12-2014	B125	5.534,80
			31-12-2014	balans	18.655,20
		50.865,00			50.865,00
01-01-2015	balans	18.655,20			

EBBERS fouragehandel

1400 Crediteuren

datum	omschrijving	debet	datum	omschrijving	credit
30-12-2014	telling	62.123,00	30-12-2014	telling	75.140,00
31-12-2014	CF88	847,00			
31-12-2014	balans	12.170,00			
		75.140,00			75.140,00
			01-01-2015	balans	12.170,00

EBBERS fouragehandel

1700 Te vorderen btw

datum	omschrijving	debet	datum	omschrijving	credit
30-12-2014	telling	5.670,00	30-12-2014	telling	4.700,00
31-12-2014	K302	103,96	31-12-2014	CF88	147,00

EBBERS fouragehandel

7000 Voorraad goederen

datum	omschrijving	debet	datum	omschrijving	credit
30-12-2014	telling	654.750,00	30-12-2014	telling	437.600,00
			31-12-2014	CF88	700,00

opdracht 4

een voorbeeld van een juiste uitwerking:

EBBERS fouragehandel**resultatenrekening over 2014**

nummer	naam grootboekrekening	debet	credit
4000	Loonkosten	98.190,00	
4200	Autokosten	46.090,00	
4300	Huisvestingskosten	28.750,00	
4800	Afschrijvingskosten	23.635,00	
4900	Overige kosten	8.225,00	
8000	Inkoopwaarde verkopen	267.789,00	
8500	Opbrengst verkopen		595.890,00
	Resultaat	123.211,00	
		595.890,00	595.890,00

opdracht 5

een voorbeeld van een juiste uitwerking

Hoeveel bedraagt de brutowinst in 2014?

Noteer ook je berekening.

€ 328.101,00

€ 595.890,00 - € 267.789,00 = € 328.101,00

Hoeveel bedraagt het ontvangen leverancierskrediet per 1 januari 2015?

€ 12.170,00

Hoeveel bedraagt het lang vreemd vermogen per 1 januari 2015?

€ 1.000.000,00

Maak de controleberekening van het eigen vermogen per 1 januari 2015.

Eigen vermogen 30-12-2014	€ 830.801,00	
Privé	€ 3.500,00	opname
Resultaat	€ 123.211,00	winst
Eigen vermogen 1-1-2015	€ 950.512,00	

opdracht 6

een voorbeeld van een juiste uitwerking:

EBBERS fouragehandel			
boekingsfout			
	gaat omhoog ^{*)}	gaat omlaag ^{*)}	blijft gelijk ^{*)}
Wat gebeurt er met het saldo van de rekening Voorraad goederen als we de boekingsfout herstellen?		X	
Wat gebeurt er met het saldo van de rekening Te vorderen btw als we de boekingsfout herstellen?			X
Wat gebeurt er met het saldo van de rekening Debiteuren als we de boekingsfout herstellen?	X		
Wat gebeurt er met de rekening Overige kosten als we de boekingsfout herstellen?	X		
Wat gebeurt er met het saldo van de rekening Crediteuren als we de boekingsfout herstellen?	X		

*) Zet bij elke vraag een kruisje bij het juiste antwoord.

opdracht 8

formulier berekening aantal zonnepanelen en omvormers Qatar

EBBERS fouragehandel		
berekening aantal zonnepanelen en omvormers Qatar		
Qatar	plaatsing in lengte	plaatsing in breedte
aantal zonnepanelen	(13 x 2 =) 26	(6 x 5 =) 30
aantal omvormers	(26 : 5 = 5,2 =) 6	(30 : 5 =) 6

opdracht 9, 10, 11 en 12

een voorbeeld van een juiste uitwerking:

B	C	D	E	F		
2						
3	Kandidaatnaam:	correctie				
4	Kandidaatnummer:	1234				
5						
6						
7	Solis		plaatsing			
8			in de lengte	in de breedte		
9	aantal zonnepanelen		20	24		
10	aantal omvormers		4	5	formules in E	formules in F
11						
12	uitgaven	per stuk	totaal	totaal		
13	aanschaf zonnepaneel	€ 277,09	€ 5.541,80	€ 6.650,16	=D13*E9	=D13*F9
14	aanschaf omvormer	€ 304,92	€ 1.219,68	€ 1.524,60	=D14*E10	=D14*F10
15	aansluiting zonnepaneel	€ 50,00	€ 1.000,00	€ 1.200,00	=D15*E9	=D15*F9
16	aansluiting omvormer	€ 100,00	€ 400,00	€ 500,00	=D16*E10	=D16*F10
17	arbeidsloon zonnepaneel	€ 26,25	€ 525,00	€ 630,00	=D17*E9	=D17*F9
18	arbeidsloon omvormer	€ 35,00	€ 140,00	€ 175,00	=D18*E10	=D18*F10
19	totaal uitgaven		€ 8.826,48	€ 10.679,76	=SOM(E13:E18)	=SOM(F13:F18)
20						
21	kosten eerste jaar	percentage	totaal	totaal		
22	afschrijvingskosten	20%	€ 1.765,30	€ 2.135,95	=D22*E19	=D22*F19
23	financieringskosten	8%	€ 706,12	€ 854,38	=D23*E19	=D23*F19
24	onderhoudskosten	5%	€ 338,07	€ 408,74	=D24*(E13+E14)	=D24*(F13+F14)
25	totaal kosten		€ 2.809,49	€ 3.399,07	=SOM(E22:E24)	=SOM(F22:F24)
26						
27	opbrengsten eerste jaar	per stuk	totaal	totaal		
28	stroom zonnepaneel	€ 32,25	€ 645,00	€ 774,00	=D28*E9	=D28*F9
29						
30	rendement eerste jaar (in procenten)		23,0	22,8	=E28/E25*100	=F28/F25*100
31						

opdracht 14

een voorbeeld van een juiste uitwerking:

EBBERS fouragehandel			
aangepaste planning besteldienst leveringsbonnen 20 tot en met 30			
datum		(datum afname examen)	
verwachte tijd vertrek	verwachte tijd terug	nummer leveringsbon	aantal pallets
9.30 9.15	10.30 10.15	21 + 24	7 + 8
10.45 10.30	12.00	23 + 29	10 + 6
12.00	12.30	pauze	pauze
12.45	14.15	22 + 26	13 + 3
14.30	15.45	20 + 25 + 27	9 + 2 + 4
16.00	17.15 16.45	28 30	10 14
17.00	18.15	28	10

5 Berekening cijfer

Het cijfer voor het cspe wordt als volgt verkregen.

De examiner en de tweede examiner stellen in onderling overleg de score vast.

Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.

De directeur stelt het cijfer voor het cspe vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer. Daartoe past de directeur de door het College voor Toetsen en Examens vastgestelde normeringsterm (N-term) toe.

De N-term wordt bekendgemaakt via Examenblad.nl op het tijdstip dat in de Septembermededeling is vermeld.

Het cijfer voor het cspe kan niet eerder aan kandidaten worden meegedeeld.

Op www.cito.nl → voortgezet onderwijs → centrale examens → normering staat een Excel-applicatie, waarin u de schaallengte (= de maximumscore van het cspe) en een door uzelf bedachte N-term kunt invullen.

U kunt dan zien welke cijfers uw kandidaten bij deze door uzelf ingevulde N-term zouden behalen. Hieraan kan geen enkel recht worden ontleend.

6 Inzenden scores

Let op: sommige praktische opdrachten moeten op meer aspecten beoordeeld worden.

Verwerk de scores van minstens de eerste tien kandidaten per examiner in het

programma WOLF. Gebruik hierbij alleen de scores van vóór een eventuele herkansing.

Zend de gegevens uiterlijk op 18 mei naar Cito.